

KIRGIZİSTAN OLAYLARI ve AHISKA TÜRKLERİ

■ Nilüfer DEVRİŞOVA

Kırgızistan'da 7-8 Nisan tarihleri arasında 84 kişinin hayatını kaybettiği ve 1600 kişinin de yaralandığı acı olaylara hepimiz şahit olduk. Olaylar, ilk önce ülkenin kuzeyindeki Talas bölgesinde 6 Nisan'da, göstericilerin Bölge Belediye Müdürlüğünü ele geçirmesiyle başladı. Daha sonra bütün ülkeyi etki altına aldı. Bir tarafta güneydeki Bakiyev taraftarlarının olaya müdahale etmesi, diğer taraftan da kuzeydeki göstericilerin ayaklanması, onlarca kişinin ölümüne, yüzlerce kişinin de yaralanmasına sebep oldu ve ülkeyi büyük bir çıkmaza sürükledi.

Bu olaylarda yaralananlar arasında Ahıska Türkleri de bulunmaktadır. Olay anında yanlarında kimlik belgeleri bulunmadığı için o an milliyet tanımı mümkün değildi. Fakat daha sonra Sağlık Bakanlığı tarafından, ağır yaralananlardan üçünün Ahıska Türkü olduğu açıklandı. Bunlar: Bişkek'te yaşayan Rıdvan Gasanov, Novo-Pavlovka köyünde yaşayan Kemal Çalangov ve diğeri de ismi belirsiz Çaldovar köyünde yaşayan Ahıskalı hemşehrimizdir. Bu olaylar, Kırgızistan'daki Ahıska Türklerini derinden üzmüş ve halkta büyük bir endişe uyandırmıştır.

Ahıska Türkleri, korku ve endişeye rağmen, Kırgız kardeşlerine bu zor günlerinde elden gelen bütün yardımı gösterdi. 7 Nisan gününden itibaren yaralılar için kan verme faaliyetleri düzenlendi. Yaralılar için 40 litreden fazla kan verdiler. 9 Nisan 2010 tarihinde hastanede yatan yaralılara 25 bin somluk (450 dolar) 200 poşetlik erzak dağıtıldı. Sonraki günlerde de yardım faaliyetleri devam etti ve hâlen devam etmektedir.

Kırgızistan'da başlayan kanlı ayaklanmaların ardından ülkede hâlâ sular durulmadı. Günler geçmesine rağmen şurada burada gösteriler hâlâ devam ediyor. Ülkeyi en çok endişelendiren ve bugün Ahıska Türklerini de huzursuzluğa sevk eden bir başka önemli olay da göstericiler tarafından Bişkek halkına ait tarlaların ele geçirilmesidir.

Bişkek'e yakın, Ahıska Türklerinin yoğun olarak yaşadığı Mayevka köyünde Kırgızlara, Ruslara, Çeçenlere ve Ahıska Türklerine ait 700 hektarlık buğday ve çeşitli bitkilerin ekili olduğu tarlalar göstericiler tarafından ele geçirilmek istendi. Bu yarısı Ahıska Türklerine ait buğday tarlalarıdır. Ahıska Türklerinin

ve diğer milliyetlerin, tarlalarını vermemekte ısrar etmeleri sonucu göstericilerle aralarında tansiyon yükseldi.

19 Nisan sabahı Mayevka köyünü basan birkaç yüz kişilik baskıncı, yerli halkın arazisine el koymak isteyince taşlı sopalı kavga çıktı. Bunların aşırı hareketleri sonucu kısa zaman içinde sayıları 3000 kişiye yükseldi. Mayevka köyünü tamamen ele geçirdiler. Mayevka köyünde yaşayan halka ait toprakları işgal eden binlerce genç, altı saat devam eden taşlı sopalı kavganın ardından, tarlalardaki ekin yerlerini dağıttılar; Ahıska Türklerine ait evleri ve arabaları ateşe verdiler. Ahıska Türkleri komşu köylere sığındı. İşgalciler, Mayevka köyünün yolları trafiğe kapattılar; köye ambulans ve itfaiye araçlarının girmesine izin vermediler. Acımasızca gerçekleşen olaylar sırasında göstericilerin içkili oldukları ve konuşmakta bile zorluk çektikleri görüldü.

Yaşanan bu kanlı olaylar sonucu aralarında bir Ahıskalı ve iki Kırgız'ın bulunduğu 5 kişi hayatını kaybetti; 10'u Ahıska Türkü olmak üzere 28 kişi de yaralandı. Beşi Ahıska Türklerine ait olmak üzere 8 ev yakıldı ve 13 ev de yağmalandı. Yakılan üç arabanın da Ahıska Türklerine ait olduğu söyleniyor. Hayatını kaybeden Ahıska Türkünün de işkence yapılarak ve bıçaklanarak öldürüldüğü bildirildi.

İçişleri Bakanının istifa etmesinden dolayı hükümet olaya anında müdahale edemedi. Göstericiler,

bu durumdan istifade ederek olayların boyutunu arttırdılar. Olaya, ancak iki saat sonra bölgeye gönderilen 600 polis de olayları bastırmada zorluk çekti. Saatler süren mücadele sonucu polis bölgeyi kontrol altına alabildi. Fakat göstericilerin çoğunun daha dağılmadığı, köyün etrafında dolaştıkları bildirilmektedir. Yeni ayaklanmaların meydana gelmesinden endişe edilmektedir.

Geçici hükümetin İçişleri Bakanlığına Bolot Alimbekov'un getirilmesiyle müdahale edildi. Bişkek Ahıska Türkleri Derneği Başkanı Mürefeddin Sakimov, İçişleri Bakanıyla görüşerek bölgeye en kısa zamanda müdahale edilmesi talebinde bulundu. Bölgeye gönderilen 600 polis de olayları bastırmada zorluk çekti. Saatler süren mücadele sonucu polis bölgeyi kontrol altına alabildi. Fakat göstericilerin çoğunun daha dağılmadığı, köyün etrafında dolaştıkları bildirilmektedir. Yeni ayaklanmaların meydana gelmesinden endişe edilmektedir.

Geçici Hükümet Başkanı Roza Otunbayeva, bölgede durumun kontrol altına alındığını ve güvenli birimlerinin olayları önlemek için köyün etrafında nöbet tuttuğunu açıkladı.

Olayda yaralanan Ahıska Türkleri hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındı. Evi yanan ve yağmalanan Ahıska Türkleri de komşu köylerdeki akrabalarının yanına yerleştirildi. Olayların yaşanmasının hemen ardından Mayevka köyünü ziyaret eden T.C Bişkek Büyükelçisi Nejat Akçal ve TİKA Koordinatörü Tayfun Atmaca, Türkiye Cumhuriyetinin Ahıska Türklerine her türlü yardımın yapılacağını; Ahıska Türklerinin can güvenliklerinin sağlanacağını, yakılan ve yağmalanan evlerin yeniden onarılmasında maddi destek verileceğini bildirdiler.

Bu yazının kaleme alındığı 23 Nisan günü itibarıyla olaylar biraz olsun sakinleşmiş gibi görünse de Ahıska Türklerinin korkusu ve endişesi hâlâ devam etmektedir. Her an aynı olayların başka bir köyde yaşanma korkusu, bütün ülkedeki Ahıska Türklerini büyük endişeye sevk etmektedir.

Kırgızistan'da yaşanan olaylar, sadece ülkedeki Ahıska Türklerini değil hiç kuşkusuz bütün dünyadaki hemşehrilerimizi endişelendirmektedir. Yaşananlar ne kadar acı ve korkutucu olsa da kesinlikle millî karakter taşımamaktadır. Kesinlikle Kırgız-Türk çatışması olarak düşünülmemelidir. Bugün bi-zim yaşadıklarımız sadece bir provokasyondan ibaret. Unutulmamalıdır ki Mayevka köyünde saldırıya uğrayanlar, yaralananlar ve hayatını kaybedenler arasında Kırgız kardeşlerimiz de bulunmaktadır. 65

Hayatını kaybeden Kaptan Karipov ailesiyle.

sene önce vatanın kapılarını açan Kırgız kardeşlerimizle milliyet ayrımcılığı söz konusu değildir.

Bütün Kırgızistan'ı etkisi altına alan olayların bundan sonra ne boyut kazanacağı merak konusudur. Ahıska Türklerinin durumunun ne olacağı, ele geçirilen tarlaların geri alınıp alınmayacağı herkesi derinden düşün-

dürüyor. Bu soruların cevaplarını biraz olsun açığa kavuşturmak için Kırgızistan Ahıska Türkleri Dernek Başkanı Mürefeddin Sakimov'la dergimizin okuyucuları için konuşma yaptık.

Sayın Başkanım, olaylar hakkında ne düşündüğünüzü öğrenebilir miyiz?

Yaşanan olaylar hepimizi derinden üzdü ve endişelendirdi. Yer kavgası yüzünden başlayan olaylar beş kişinin ölümüne ve 28 kişinin de yaralanmasına sebep oldu. Her insan kendi varlığına, evine barına, tarlasına sahip çıkar. Bizler de böyle yaptık. Zaten Ahıska Türklerinin, yaz kış demeden gece gündüz çalışarak ekmek paralarını kazandıkları tarlaları ellerinden alıyorlardı. Buna nasıl karşı çıkmasınlar... Yıllardır sahip oldukları ekmek paraları haksızca ellerinden alınıyordu. Fakat olaylar abartılmamalı, Ahıskalılar dikkatli olmalıydılar. Yapılan yanlış bir hareket, söylenen yanlış bir söz bizim için tehlike olabilir. Zaten olaylar millî bir karakter taşımamaktadır. Kırgız halkı arkamızdadır, yardım ediyorlar ve destek çıkıyorlar. Yaşanan olaylar, göstericilerin olayı abartmasıyla oluşan bir provokasyondur. Bu duruma ben kendi gözlerimle şahit oldum. Olaylar başlamadan önce biz köydeydik.

Olaylar anında siz de köyde bulunduğunuza göre yaşananları bize anlatır mısınız?

Olaylar, 19 Nisan sabahı başladı. 300 kişilik Mayevka köyünün sakinleri Kırgızlar, Ruslar ve Ahıska Türkleri köyü korumak için nöbet tutuyorlardı. İlk başta köy sakinleriyle toprak konusunda direnen göstericiler 200 kişiydi. Daha sonra karşı taraftaki güruptan 30-40 kişi Ahıska Türkleri ile buradaki Ruslara saldırmaya başladı. Bunu gören karşı gruptan bir kadın olayı yanlış yorumlayarak, "Türkler ve Ruslar Kırgızlara saldırıyor! Şimdi onlar görürler günlerini!" diyerek hızla arabayla uzaklaştı. İki saat içinde kalabalık büyüdü ve 3000 kişiye ulaştı. Bundan sonra onları durdurmak imkânsızdı. Her yeri yıkıp döktüler. Bu köyde yaşayan bir Kırgız olay anında bana,

"Git polise haber ver; gelsinler! Hem bizi hem de sizi kur-tarsınlar. Yoksa bu göstericiler bizlere de saldıracak-lar!" dedi. Görülüyor ki meselenin etnik bir yönü yok-tur. Ahıska Türkleri yerlerini vermemekte direndikleri için en çok zarara uğrayanlar bizler olduk.

Ele geçirilmek istenilen tarlaların durumu ne olacak bundan sonra?

Polisler göstericileri zorla tarlalardan çıkarttı. Biz de şimdilik halkı sakinleştirmeye çalışıyoruz. Eğer tarlalar alınırsa, mahkeme yoluyla mutlaka geri alınacaktır. Çünkü bu yerler yıllardır Ahıska Türklerine aittir. Mevcut yeni hükümet bize sahip çıkmaktadır. Eğer yerleri alma söz konusu olursa yine bize yardım edecektir.

Olaylarda yaralananlara ve hayatını kaybedenlere yardım ediliyor mu?

Evet, yardım yapılacak. Bu konuda dernekte, bütün köylerden gelen Ahıskalılarla büyük bir toplantı yaptık. Şimdilik Krasnaya Reçka köyünden 26 bin somluk (500 dolar) yardım aldık. Bu yardımı bütün köyler yapacak. Toplanan paralar derneğe getirilecek, burada kurulan bir komisyonla ihtiyaç sahiplerine dağıtılacak. Türkiye Cumhuriyeti de yardıma hazır. Köyü ziyaret eden T.C. Bişkek Büyükelçisi ve TİKA Koordinatörü, yanan evlerin onarımı konusunda yardım edeceklerini söylediler. Aynı zamanda Geçici hükümet de nasıl 7-8 Nisan tarihlerinde hayatını kaybeden Kırgız vatandaşların ailelerine maddî yardım yaptılarsa bizlere de öyle yardım yapacaklarını söylediler. Kızıl Haç gurubu da destek sağlayacağını söyledi. Her yanan evin en azından bir odasını tamir edebileceklerini söylediler.

Peki, olaylarda evleri yanan Ahıskalıların durumu nasıl?

Durumları günden güne düzeliyor. Şimdilik evleri yananlar, yakın köylerdeki akrabalarının yan-larına yerleştiler. Evleri onarıncaya kadar kalacak-ları yerleri var. Bizler de bu kardeşlerimize elimizden gelen yardımı sağlayacağız.

Mayevka köyünde şu an durum nasıl? Ahıskalıların can güvenlikleri için yaşadıkları köyden başka köylere sevk edilme ihtimali var mı?

Mayevka köyünde güvenlik sağlandı. Devletin gönderdiği polisler ve diğer köylerdeki Ahıskalı erkekler toplanarak köyün etrafında 24 saat boyunca nöbet tutuyorlar. Yaşanan her olayla ilgili şüphelerden ve her durumdan Savunma Bakanlığı ile T.C. Büyükelçiliği'ni haberdar ediyorlar. Köydeki Ahıska Türklerinin can güvenlikleri sağlanıyor. Köyde hayat normale dönmeye başladı. Bu sebeple Ahıskalıların başka köylere sevk edilme ihtimali söz konusu değil. Panik yapmanın, olayları büyütmenin bir anlamı yok. Sadece zamana ihtiyacımız var. Durumun en kısa zamanda düzeleceğini ümit ediyorum.

7-8 Nisan olayları, Ahıskalıların yoğun olarak yaşadığı Celalabat ve Oş bölgelerini de etkisi altına aldı. Ülkenin güney bölgesindeki gerginlik hâlen devam etmektedir. Güneydeki Ahıska Türklerinin durumunu öğrenmek için derneğin oradaki şube başkanlarıyla görüştük.

Celalabat şehri Şube Başkanı Süleyman Sariyev: Korku ve endişe içindeyiz! Celalabat'ta Ahıska Türkleri açısından durum nasıl?

Celalabat'ta Bakiyev taraftarlarının protestoları hâlen devam etmektedir. Olayların büyümesi ve başka boyut kazanması konusunda herkes tedirgindir. Köylerde korku hâkim. Herkes istediği yere gidip gelemiyor.

Bir tehlike söz konusu mu?

Yaşanan olaylardan istifade etmek isteyen bazı çeteci gruplar, ortaya çıkmaya başladı. İnsan-ların yollarda arabalarını durdurarak ve bazı köyleri basarak haraç toplamaya başladılar. Bu olaylardan dolayı Ahıskalılar çok korkuyor. Maddî ve hayatî tehlike endişesi var.

Peki, yaşanan olaylarda Ahıskalılardan yaralanan ya da maddî zarara uğrayan oldu mu?

Hayır, bu konuda çok şükür bir problemimiz yok. Olaylar daha çok şehir merkezinde yaşanmaktadır.

Bişkek'te yaşanan son olaylarla ilgili Buradaki Ahıskalılar ne düşünüyor?

Herkes çok üzgün ve korku içindedir. Olayların büyümesinden çok korkuyorlar Nereye gitsek yakıp yıkıyorlar, bizlere sahip çıkan yok mu diyorlar.

Oş Şehri Şube Başkanı Kemal Karayev:
Oş'ta bir problem yok!
Ahıska Türkleri açısından Oş'ta durum nasıl?

Oş'ta durum çok şükür çok iyi. Köylerimiz sa-kin, insanlarımız sakin. Hiçbir ayrımcılık yok.

Türk, Özbek, Kırgız hep bir arada barış içinde yaşıyoruz. Şehrin genelinde ise ayaklanma var. Protestolar yapılıyor.

Bir tehlike söz konusu mu?

Hayır, böyle bir şey yok. Ahıskalıların canları güvende. Sadece Bişkek'te yaşanan olaylardan dolayı halk tedirgin ve korku içinde. Dilerim yaşananlar en kısa zamanda diner ve yine eski huzurumuza kavuşuruz.

Bişkek'te yaşanan son olaylarla ilgili Ahıskalılar ne düşünüyor?

Dediğim gibi herkes korku içinde, endişeli. Yaşananlara çok üzülmüyorlar. Herkes, olaylarda yaralanan ve evleri yakılan Ahıskalılara yardım etmeye hazır. Elimizden geldiğince bu duruma katkıda bulunmaya çalışacağız. İnşallah yaşananlar en kısa zamanda biter. Bu ülkede yine eskisi gibi bütün milletler barış içinde yaşarız. Olaylarda yaralananlara geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz. Hayatını kaybedenlere de Allah'tan rahmet, yakınlarına baş sağlığı diliyoruz.

19 Nisan olaylarında Bişkek'in Mayevka köyünde yaşanan olaylar sonucu hayatını kaybeden Ahıskalı hemşehrimiz: Kaptan Karipov, 40 yaşındaydı. Bıçaklanarak öldürüldü. Olaylarda yaralanan hemşehrilerimiz şunlardır:

1. Ruslan Beşiroğlu (25)
2. Roman Beşiroğlu (25)
3. Abdullayev (26)
4. Kâmil Adaşev (24)
5. Rüstem Dodoyev (36)
6. Raşid Hasanov (33)
7. Sezuk Moçayev (41)
8. K. Seripov (24)
9. Celil Moçayev (33)
10. M. Karayev

Olaylarda yaralananlara acil şifalar dileriz. Hayatını kaybeden hemşehrimize Allah'tan rahmet, yakınlarına baş sağlığı ve sabır diliyoruz 🌟

Not: 19 Nisan olaylarında hayatını kaybeden ve yaralanan Ahıskalı hemşehrilerimizle ilgili dergimizin önümüzdeki sayısında fotoğraflı, geniş bilgi verilecektir. Şu an ailelerin acıların derin olduğu için bu konuda geniş bilgi almak mümkün olmadı.

2010 Yılında İstanbul'da DAŞNAK GÖSTERİSİ

■ Yusuf URAMALI

Müslüman Türk adları taşıyan fakat bütün gayretiyle Ermeni propagandası yapan **Daşnakçılar**, her gün yeni bir faaliyetle ortaya çıkmaktadırlar. Her imkân ve her fırsatta millî tarihimize hakaret eden bu **Daşnak** kalıntıları, intikam almak ve milletimizi dünya kamuoyu önünde rencide etmek için var güçleriyle çalışmaktadırlar.

Unutmayalım: 24 Nisan, Birinci Dünya Savaşının ölüm kalım günlerinde milletimizi kendi vatanında imha etmeye yönelik Ermeni çetelerine dur denildiği bir gündür. Bu gün, Ermeni çetelerine öncülük eden elebaşılar tutuklanmıştır.

Aradan bunca zaman geçmesine ve hepsiz Türk kanı içmiş olmalarına rağmen kin ve nefreti din haline getiren Ermeni **Daşnak** çetesinin Türk kılıklı mensupları, bu 24 Nisan'ı da fırsata çevirme gayretindedirler.

Kendilerini yazar, sanatçı ve akademisyen olarak takdim eden **Daşnakçılar**, "24 Nisan kurbanlarını anmak ve bir daha asla demek için; İrkçılığa ve Milliyetçiliğe Dur De" sloganlarıyla İstanbul'da gösteri düzenlemişlerdir!

İrkçiliğin en aşağılık icraatını sergilemiş, Doğu Anadolu'da ve Azerbaycan'da yüz binlere varan insanın kanını içmiş olan bu utanmazlar, Osmanlı Devleti'nin sıradan bir meşru müdafaasını milletimizin alınına utanç levhası olarak yapıştırmak istemektedirler.

İnsan Hakları gibi masum bir kavrama sığınan fakat insanlıktan nasibini almamış bu **Daşnak** sürüsü, 1944 yılında hiçbir suç isnat edilmeden sürgüne gönderilen **Ahıska Türkleri** ile ilgili tek satır yazı yazmamakta ve tek cümle söylememektedirler!

Meselenin asıl acı tarafı şudur: Millet düşmanı bu yaratıklar, millî kültürümüzü senelerden beri asit yağmuruna tutan medyadan başka bir de millî ve dinî hassasiyet sahibi olduğunu zannettiğimiz medyada da başköşelerde mevzilenmişlerdir. Bu mevzilerden bombardıman ediyorlar. Onlara bu imkânı veren ehli iman ve ehli vatan zevatı kınıyoruz, ayıplıyoruz 🌟